

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/14/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8418201983
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8418201983.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX B., zastúpeného Mgr. Adriánom Bobkom, advokátom so sídlom Námestie sv. Egídia 78, 058 01 Poprad, proti žalovanej: Slovenská republika, v zastúpení Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Račianska 71, 813 11 Bratislava, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 8C/36/2018-301 zo dňa 14.09.2022 a proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č.k. 8C/36/2018-308 zo dňa 03.11.2022, takto jednohlasne

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok vo výroku I.
- Zrušuje rozsudok vo výroku II. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.
- Zrušuje uznesenie č.k. 8C/36/2018-308 zo dňa 03.11.2022 a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

- Napadnutým rozsudkom Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto cit.:
I. Žaloba sa zamietá.
II. Žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.
- V odôvodnení uviedol, že v konaní bolo spornou skutočnosťou, či žalobca reálne zaplatil svojmu obhajcovi, ktorého si zvolil v predmetných trestných konaniach, odmenu obhajoby. Súd prvej inštancie rešpektujúc právne úvahy odvolacieho súdu k otázke sudcovskej koncentrácie konania vyhovel návrhu na doplnenie dokazovania výsluchom svedka D. A. E., ktorý v priebehu ďalšieho konania predložil žalobca. Uviedol, že dňa 25.11.2021 právny zástupca žalobcu doručil súdu prvej inštancie podanie označené ako „Návrh na doplnenie dokazovania“, v ktorom navrhol vykonať výsluch uvedeného svedka postupom podľa ust. § 196 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Súd prvej inštancie návrh žalobcu akceptoval a vzhľadom na skutočnosť, že svedok bol v tom čase zapísaný ako advokát v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou, mal za dôvodné predpokladať vznik prípadných nákladov na vykonanie tohto dôkazu. Preto výsluch svedka uznesením č.k. 8C/36/2018-254 z 18.1.2022 nariadil a žalobcovi uložil povinnosť zložiť preddavok vo výške 100,- eur v lehote 10 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 11.2.2022. Žalobca preddavok však nezaplatil. Uviedol, že opätovne vyhovel návrhu žalobcu prostredníctvom jeho právneho zástupcu vykonať výsluch svedka A. E. priamo na pojednávaní 25.5.2022. Uznesením č.k. 8C/36/2018-281 z 01.6.2022 opätovne nariadil výsluch svedka D. A. E. a

žalobcovi uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy tohto dôkazu vo výške 100,- eur. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 23.6.2022. Žalobca svoju povinnosť opätovne nesplnil, keď preddavok zložil až 19.7.2022. Z uvedeného dôvodu tak súd prvej inštancie navrhnutý dôkaz v súlade s ust. § 253 ods. 3 CSP nevykonal. Uviedol, že taktiež nevykonal navrhnuté dôkazy 1. pracovné hodnotenie žalobcu Okresným riaditeľstvom policajného zboru Poprad, 2. záznam o odmenách a trestoch Ministerstva vnútra SR, 3. odpis z registra trestov a 4. správy o povesti žalobcu zo strany Mesta Kežmarok, a to z dôvodu, že vo vzťahu k zásadnej spornej skutkovej okolnosti, či žalobca reálne zaplatil trovy obhajoby, nemali právnu relevanciu.

Súd prvej inštancie sa ďalej zaoberal predloženými listinnými dôkazmi v podobe faktúry č. X/XXXX s dátumom vystavenia 12.2.2018 a pokladničnými dokladmi X/XXXX zo dňa 24.4.2012 a č. X/XXXX zo dňa 12.2.2018, ktoré podľa žalobcu mali preukázať, že svojmu obhajcovi trovy obhajoby aj reálne zaplatil. Zistil, že pri porovnaní faktúry č. X/XXXX s pokladničným dokladom č. X/XXXX je nepochybné, že faktúra bola vystavená bez zohľadnenia skutočnosti, že ešte v roku 2012 malo dôjsť zo strany žalobcu k čiastočnej úhrade fakturovanej sumy. Na faktúre č. X/XXXX je ako dodávateľ identifikovaný D. A. E. - advokát, Advokátska kancelária E., F. X, XXX XX G., IČO: 30 846 188. Na príjmových pokladničných dokladoch z 24.4.2012 a 12.2.2018 je ako organizácia uvedená obchodná spoločnosť KRAUS & PARTNERS, s.r.o. so sídlom Jasovská 23, P. O. BOX 64, 850 07 Bratislava, IČO: 47 235 241. Identifikačné údaje vystavovateľa faktúry a obchodnej spoločnosti, ktorá mala prijať platby, sú na predložených dokladoch rozdielne. Preto súd prvej inštancie prisvedčil námietke žalovanej, podľa ktorej uvedená skutočnosť sponchybnuje hodnovernosť pokladničných dokladov, ktoré boli do konania (na rozdiel od faktúry z 12.2.2018) doručené až 13.1.2020. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na to, že platby prijaté na základe vystavených príjmových pokladničných dokladov č. X/XXXX a č. X/XXXX mali (a mohli) byť zaúčtované len v účtovnej jednotke, ktorá danú peňažnú sumu prijala. Podľa predložených príjmových pokladničných dokladov to mohla byť výlučne obchodná spoločnosť KRAUS & PARTNERS, s.r.o. a nie advokát D. A. E.. V tejto časti dokazovania tak súd prvej inštancie dospel k záveru, že trovy obhajoby neboli uhradené D. A. E. tak, ako to tvrdil žalobca. Uviedol, že z výpisu z Obchodného registra obchodnej spoločnosti KRAUS & PARTNERS, s.r.o., IČO: 47 235 241, na ktorý v rámci dokazovania poukázala žalovaná, je zrejmé, že táto obchodná spoločnosť bola do obchodného registra zapísaná 5.8.2011 a vymazaná 6.6.2017. Z uvedeného vyvodil súd prvej inštancie, že uvedená obchodná spoločnosť (ktorá už v roku 2018 neexistovala) nemohla vystaviť príjmový pokladničný doklad č. X/XXXX z 12.2.2018 a na základe neho prijať platbu od žalobcu vo výške 2.432,36 eura a túto riadne evidovať vo svojom účtovníctve. Z výpisu z Obchodného registra uvedenej obchodnej spoločnosti je zrejmé, že D. A. E. bol spoločníkom a štatutárnym orgánom tejto spoločnosti len v období od 21.1.2014 do 5.6.2017. Vzhľadom na uvedené skutkové zistenie súd prvej inštancie konštatoval, že príjmový pokladničný doklad č. X/XXXX z 12.2.2018 nemohol byť uvedenou obchodnou spoločnosťou vystavený. Zároveň oba príjmové pokladničné doklady (vystavené 24.4.2012 a 12.2.2018) nemohli byť D. A. E. vlastnoručne podpísané. Súd prvej inštancie prisvedčil i námietke žalovanej, podľa ktorej z predložených príjmových pokladničných dokladov nie je zřejmý ani jednoznačný účel platby, keďže tento je uvedený len všeobecnou formuláciou „právne zastúpenie“. Účel platby je tak uvedený spôsobom, ktorý nespája prijaté platby s konkrétnym súdnym konaním žalobu. Za dôvodnú považoval i námietka žalovanej, podľa ktorej je otázne, ako mohol D. A. E. (IČO: 30 846 188) v roku 2018 vystaviť faktúru na sumu 3.932,36 eura, ktorá mala byť čiastočne uhradená už 24.04.2012 na základe príjmového pokladničného dokladu č. X/XXXX vo výške 1.500,- Sk/eur a následne doplatená na podklade príjmového pokladničného dokladu č. X/XXXX vo výške 2.432,36 eura. Tieto pokladničné doklady boli navyše vystavené inou obchodnou spoločnosťou - KRAUS & PARTNERS, s.r.o. (IČO: 47 235 241). Údaje na faktúre č. X/XXXX z 12.2.2018 tak nekorešponujú s údajmi na príjmových pokladničných dokladoch a nemožno prijaté platby spárovať s vystavenou faktúrou a dospieť k hodnovernému záveru o preukázaní vzniku škody na strane žalobcu tak, ako si ju v tomto konaní pred súdom uplatnil.

Súd prvej inštancie tiež uviedol, že na preukázanie existencie nároku žalobca v ďalšom predložil listinné dôkazy - cestovné lístky a hotelové účty č. XXX/XXXX z 10.9.2007, č. XXX/XXXX z 26.6.2007, č. XXX/XXXX z 24.5.2007 a č. XXX/XXXX z 19.4.2007. Zo všetkých však vyplýva, že boli vystavené v roku 2007 na D. A. E., F. X, G., a to napriek skutočnosti, že v roku 2007 plnomocenstvo na zastupovanie v trestnom konaní bolo žalobcom udelené advokátovi: D. A. E., Advokátska kancelária B. - E. - H., D. XX, C. I. G. XX, XXX XX G..

Na základe uvedených skutočností súd prvej inštancie konštatoval, že z plnomocenstva z 11.4.2007, faktúry č. X/XXXX z 12.8.2018, príjmových pokladničných dokladov č. X/XXXX a č. X/XXXX, ako aj hotelových účtov a cestovných lístkov vykonaných podľa ust. § 204 CSP nemohol prijať záver o tom, žeby žalobca preukázal svoje skutkové tvrdenie, podľa ktorého trovy obhajoby reálne zaplatil

D. A. E. ako svojmu obhajcovi. Vychádzajúc z uvedených zistení tak súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o samotnom vzniku škody. Nepreukázal, že trovy obhajoby svojmu obhajcovi aj reálne vyplatil. Táto skutková okolnosť z riadne a včas uplatnených prostriedkov procesného útoku žalobcu, vrátane jeho výpovede na pojednávaní 14.9.2022, nevyplýva. V konaní pred súdom tak žalobca nepreukázal splnenie základného predpokladu pre vznik jeho nároku spočívajúceho vo vzniku škody. Keďže tento zákonný predpoklad musí byť splnený kumulatívne s predpokladom spočívajúcim v existencii nezákonného rozhodnutia a predpokladom kauzálneho nexu medzi ním a vznikom škody, nebolo potrebné v ďalšom vykonať dokazovanie splnenia ostatných dvoch predpokladov. Preto súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol.

3. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) aplikujúc zásadu úspechu v konaní.

4. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca neunesol dôkazné bremeno o samotnom vzniku škody a nepreukázal, že trovy obhajoby svojmu obhajcovi aj reálne vyplatil. Namietal, že súd prvej inštancie pri hodnotení vykonaných dôkazov neprihliadal na zásadnú skutočnosť a to, že obhajca žalobcu obhajobu v trestných veciach vykonával ako advokát v rámci výkonu advokácie, teda v rámci podnikateľskej činnosti, pričom za túto právnu službu vzniká obhajcovi peňažný nárok podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004. Z.z. o odmenách a náhradách advokátov. V konaní nebol vykonaný jediný dôkaz, ktorý by preukázal bezodplatnosť poskytnutých a vyúčtovaných právnych služieb, a to obhajoby žalobcu v jeho trestnej veci.

Pokiaľ súd prvej inštancie v bodoch 59. až 72. napadnutého rozsudku uvádza dôvody, pre ktoré riadne a včas navrhnutý dôkaz výsluch svedka D. A. E. nevykonal, žalobca s uvedenými dôvodmi nesúhlasí, a je toho názoru, že súd mal vykonať výsluch svedka D. A. E., ktorý bol osobne prítomný na pojednávaní dňa 14.9.2022. Súd prvej inštancie nesprávne uviedol v odôvodnení rozsudku, že k návrhu na vykonanie výsluchu svedka D. A. E. vyhovel dvakrát, pričom žalobca neuhradil preddavok v súvislosti s vykonaním tohto výsluchu pred súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku nesprávne označil formu vykonania tohto výsluchu, pričom pri návrhu na doplnenie dokazovania zo dňa 22.11.2021 žalobca navrhoval vykonanie výsluchu svedka D. A. E. zodpovedaním otázok strán o tvrdených skutočnostiach písomne podľa ust. § 196 ods. 1 a ods. 3 CSP a to vzhľadom na vek XX rokov svedka D. A. E. a jeho zdravotný stav a realizované COVID opatrenia, pre ktoré okolnosti sa tento svedok nemôže dostaviť pred Okresný súd Kežmarok. Súd prvej inštancie správne nariadil vykonanie výsluchu svedka D. A. E. zodpovedaním otázok teda písomne, avšak nelogicky v rozpore ust. § 253 ods. 1 CSP uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť preddavok na trovy dôkazu, ktoré pri výsluchu písomnou formou súdu nemôžu vzniknúť - výdavky v podobe svedočného, keďže výsluch písomnou formou sa nevykonáva za osobnej prítomnosti svedka na pojednávania, a teda nedôjde k splneniu zákonnej podmienky pre uloženie tejto uhradzovacej povinnosti, a to predpoklad existencie výdavkov pri vykonaní dôkazu. Napriek uvedeným skutočnostiam v rozpore s ust. § 253 ods. 1 a ods. 3 CSP súd prvej inštancie tento navrhnutý dôkaz nevykonal. Na túto skutočnosť reagoval žalobca a to nie opätovným návrhom, ale novým návrhom na doplnenie dokazovania a to výsluchom svedka D. A. E. na pojednávaní, pričom oznámil súdu, že prítomnosť svedka na pojednávaní zabezpečí, a že svedok si svedočné uplatňovať nebude, keďže je dôchodca a má cestovné vlakom len za jedno euro. Napriek tomu súd znova nelogicky v rozpore s ust. § 253 ods. 1 CSP uložil povinnosť preddavku vo výške 100,- eur na trovy dôkazu, hoci vzhľadom na oznámenie žalobcu bolo súdu prvej inštancie zrejmé, že výdavky súdu v súvislosti s vykonaním tohto dôkazu nevzniknú. Súd prvej inštancie napriek ad1) zaplateniu preddavku na výsluch svedka D. A. E. takmer (2 mesiace pred výsluchom svedka), ad2) prítomnosť svedka D. A. E. na pojednávaní dňa 14.9.2022, ad3) neuplatnení svedočného svedkom D. A. E., a ad4) oslobodeniu žalobcu od súdnych poplatkov, nelogicky v rozpore s CSP výsluch svedka, ktorý sa dostavil na pojednávanie dňa 14.9.2022, nevykonal. K týmto skutočnostiam aj k otázke úhrady trov obhajoby žalobcom obhajcovi predložil spolu s týmto podaním písomné čestné vyhlásenie svedka D. A. E.. S poukazom na uvedené je zrejmé, že žalobca uniesol dôkazné bremeno o samotnom vzniku škody. Preukázal, že obhajoba v trestnej veci nebola bezodplatná, a že trovy obhajoby svojmu obhajcovi aj reálne vyplatil. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že boli pred súdom prvej inštancie preukázané aj ďalšie zákonné predpoklady pre vznik jeho nároku, a to nezákonné rozhodnutie a kauzálny vzťah medzi ním a vznikom škody. Žalobca považoval konanie súdu prvej inštancie za zmätočné, arbitrárne a predovšetkým prekvapivé, ktorým bolo spôsobené, že žalobca nemohol náležite uplatňovať svoje procesné práva.

Namietal taktiež, že súd prvej inštancie zamietol jeho návrh na vykonanie listinách dôkazov a to: 1. pracovné hodnotenie žalobcu Okresným riaditeľstvom policajného zboru Poprad, 2. záznam o odmenách a trestoch Ministerstva vnútra SR, 3. odpis z registra trestov a 4. správy o povesti žalobcu zo strany Mesta Kežmarok, keďže tieto k zásadnej spornej skutkovej okolnosti nemali právnu relevanciu. S uvedeným záverom súdu prvej inštancie nesúhlasí, keďže tieto listiny boli v konaní vykonané v súlade s ust. § 204 CSP a to doručením žalovanej, ktorá tieto listiny a ani ich obsah nespochybnila. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia sa preto mal vyjadriť aj k týmto vykonaným dôkazom a podrobiť ich hodnoteniu vo vzťahu k sporným tvrdeniam strán sporu a ku skutkovým okolnostiam. Žalobca poukázal na primárnu úlohu dôkazu a jeho formy vyjadrenej v ust. § 187 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov.

Vzhľadom na uvedené, žalobca navrhol, aby odvolací súd, rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 3.932,36 eura, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zaviazal žalovanú k náhrade trov konania žalobcovi v rozsahu 100 %, príp. pri zistení dôvodov uvedených v ust. § 389 CSP, aby napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. K odvolaniu žalobcu podala vyjadrenie žalovaná, v ktorom sa plne stotožnila so zamietnutím žaloby súdom prvej inštancie, ako i s odôvodnením tohto rozhodnutia. Je toho názoru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, výsledkom ktorého bol riadne zistený skutkový stav odôvodňujúci takýto záver súdu z dôvodu, že žalobca nepreukázal splnenie základných predpokladov pre vznik jeho nároku spočívajúcich v preukázaní vzniku škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. V prvom odseku svojho odvolania žalobca predložil odvolaciemu súdu argumentáciu, ktorou sa snaží o spochybnenie záverov, na základe ktorých súd prvej inštancie pristúpil k zamietnutiu žaloby. Základnou požiadavkou pre priznanie nároku na náhradu škody je jej hodnoverné preukázanie, k čomu však v tomto prípade bez pochyby nedošlo, a čo súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia rozsiahlo zdôvodnil. V konaní predložené listinné doklady nielenže absolútne nerešpektujú znenie § 153 CSP neboli žalobcom predkladané včas, ale predovšetkým tieto doklady obsahujú tak závažné nedostatky, ktoré rozvracajú hodnovernosť vyúčtovanej a žalobcom uplatnenej sumy, čomu sa súd prvej inštancie obsiahlo venoval v bodoch 75. až 94. odôvodnenia svojho rozhodnutia, pričom správne dospel k záveru, že žalobca nepreukázal vznik a výšku skutočnej škody v podobe trov právneho zastupovania. V konaní o náhradu škody podľa osobitného predpisu pritom dôkazné bremeno ohľadom preukázania vzniku škody a jej výšky zaťažuje práve žalobcu. Žalobca do konania nepredložil nijaký relevantný doklad, ktorým by preukázal reálny vznik škody v jeho majetkovej sfére. Žalovaná zotrváva na svojom presvedčení, že žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu existencie nároku na náhradu trov a preto je nevyhnutné považovať rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne.

Ďalej žalovaná uviedla, že napriek režimu sudcovskej koncentrácie žalobca navrhol v priebehu konania výsluch svedka D. A. E.. Aj napriek absolútnemu, opakovanému a pravidelnému nerešpektovaniu povinností podľa § 150 ods. 1 CSP zo strany žalobcu, súd prvej inštancie nariadil výsluch daného svedka, avšak za súčasného stanovenia povinnosti žalobcovi zložiť preddavok na výsluch daného svedka D. A. E., a to uznesením zo dňa 18.1.2022, č.k. 8C/36/2018-254. Aj napriek tomu, že žalobca mal jasne stanovenú povinnosť, splnením ktorej by bol umožnil výsluch svedka, žalobca sa ju svojvoľne rozhodol ignorovať a nerešpektovať. Ak by žalobca súdom stanovený preddavok na výsluch svedka uhradil, došlo by k ním požadovanému výsluchu svedka, pričom nie je podstatné, či by aj nejaké náklady v súvislosti so svedeckou výpoveďou vznikli (súd prvej inštancie za žiadnych okolností ani nemohol predpokladať, že svedok si svedočné nebude uplatňovať). Podstatné je to, že k výsluchu svedka nedošlo výlučne z dôvodu pasivity a nerešpektovania jasne stanovenej povinnosti zo strany žalobcu.

Žalovaná zdôraznila, že súd prvej inštancie ešte pred pojednávaním dňa 14.9.2022 oznámil žalobcovi, že tento dôkaz z dôvodu nesplnenia povinnosti zo strany žalobcu nevykoná, napriek tomu, žalobca opätovne nerešpektoval toto rozhodnutie súdu a svedka na predmetné pojednávanie priviedol a pred súdom sa domáhal jeho výsluchu. Žalovaná je toho názoru, že súd dôsledne dodržal a aplikoval ustanovenie § 153 ods. 1 CSP, keď nevykonal toto dokazovanie, ktoré okrem toho, že je zjavne neúčelné a nehospodárne a nadbytočné, ktoré by neprispelo k objasneniu veci, jeho vykonaním by súd prvej inštancie navyše poprel svoje vlastné rozhodnutie zo dňa 18.1.2022, č.k. 8C/36/2018-254, a nerešpektoval platné a účinné ustanovenia CSP. Žalobcovi v konaní nič nebránilo, ak nie v žalobe, tak aspoň v replike k vyjadreniu žalovanej navrhnuť dôkazy, ktoré navrhoval po štyroch rokoch od začatia konania a žalovanou identifikované nedostatky odstrániť. Žalobca však aj napriek tomu, že bol od

začiatku konania právne zastúpený, nebol schopný v žalobe ani replike svoje nároky riadne preukázať. Vo vzťahu k predloženému čestnému vyhláseniu, žalovaná poukázala na ustanovenie § 366 CSP, z ktorého jednoznačne vyplýva, že použitie tohto nového dôkazu (listiny) je v odvolacom konaní vylúčené, keďže nespĺňa podmienku novoty v odvolacom konaní.

6. V replike k vyjadreniu žalovanej žalobca uviedol, že žalovaná vo svojom vyjadrení k odvolaniu neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by vyvracali jeho argumentáciu uvedenú v podanom odvolaní. Vo vzťahu k nevykonanému dôkazu výsluchu D. A. E. sa žalobca vyčerpávajúco vyjadril v podanom odvolaní, pričom žalovaná neuviedla žiadne relevantné okolnosti, ktoré by túto argumentáciu žalobcu uvedenú v odvolaní vyvracali, alebo sponchybovali. Žalobca v konaní nebol pasívny, poplatkovú povinnosť v súvislosti s výsluchom svedka D. A. E. si splnil, svedok sa na nariadené pojednávanie dostavil, a súd prvej inštancie nemal dôvod tohto svedka nevypočuť, najmä ak dôvodom predchádzajúceho odročenia bol výsluch tohto svedka. Súd prvej inštancie znova v konaní pristupoval príliš formalisticky. Navyše súd prvej inštancie neposúdil dôvodnosť nároku žalobcu na náhradu škody vo výške 3.932,36 eura z hľadiska splnenia podmienok pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody v zmysle intencií odvolacieho súdu.

7. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 8C/36/2018-308 zo dňa 3.11.2022 priznal žalovanému nárok na náhradu separátnych trov konania podľa § 256 ods. 2 CSP. Priznanie trov odôvodnil tým, že žalovaná na pojednávaní 25.05.2022 žiadala priznať separátne zavinené trovy konania podľa § 256 ods. 2 CSP, nakoľko žalobca v súdom stanovenej lehote nezložil preddavok na výsluch svedka a ani nezabezpečil jeho prítomnosť na pojednávaní. Súd dospel k záveru, že náhrada týchto separátnych trov žalovanej prináleží. Ide o náklady, ktoré vznikli v súvislosti s nespĺnením povinnosti žalobcu a tieto trovy žalovaná nezavinila.

8. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne uviedol, že dôvodom odročenia pojednávania malo byť jeho zmarenie tým, že žalobca nezabezpečil prítomnosť svedka na pojednávaní, a že nezaplatil preddavok trov dôkazu v súvislosti s jeho výsluchom pred súdom. Považoval za dôležité uviesť, že súd prvej inštancie v odôvodnení uznesenia nesprávne označil formu vykonania výsluchu svedka D. A. E., teda svedka ktorého účasť podľa súdu prvej inštancie žalobca mal zabezpečiť na pojednávaní, a v súvislosti s ktorým pre predpokladané svedočné súd prvej inštancie určil žalobcovi zložiť preddavok vo výške 100,- eur. Na strane súdu prvej inštancie ide o zjavný omyl, keďže zloženie preddavku v súvislosti s výsluchom svedka D. A. E. zodpovedaním otázok teda písomne, bez prítomnosti na pojednávaní nedáva absolútne žiadny zmysel. Výsluch svedka D. A. E. bol súdom prvej inštancie nariadený zodpovedaním otázok teda písomne, bez prítomnosti na pojednávaní, a preto žalobca nebol zaviazaný povinnosťou zabezpečiť prítomnosť tohto svedka na pojednávaní, čo dokazuje podanie žalobcu a to Návrh na doplnenie dokazovania zo dňa 24.11.2021. Súd prvej inštancie nelogicky v rozpore s ust. § 253 ods. 1 CSP uložil povinnosť preddavku vo výške 100,- eur na trovy dôkazu, hoci vzhľadom na formu vykonania tohto dôkazu a to výsluchu zodpovedaním otázok písomne bolo zrejmé, že v súvislosti s vykonaním tohto dôkazu nemožno ani len predpokladať výdavky na strane súdu a už vôbec nie vo výške stanoveného preddavku 100,- eur. Pokiaľ súd prvej inštancie z nejakého dôvodu zmenil navrhovanú formu písomného výsluchu, tak mal súd prvej inštancie zabezpečiť prítomnosť svedka na pojednávaní dňa 25.5.2022, alebo aspoň mal oznámiť žalobcovi, že od navrhovaného nariadeného výsluchu v písomnej forme upúšťa, a že žalobca má prítomnosť svedka na pojednávaní zabezpečiť. Nič z uvedeného sa však nestalo. Pre úplnosť žalobca uviedol, že keď mu súd v konaní nariadil povinnosť zabezpečiť prítomnosť svedka D. A. E. na pojednávaní, tak si žalobca túto povinnosť splnil a prítomnosť svedka na pojednávaní dňa 14.09.2022 riadne zabezpečil a svedok sa na pojednávanie dostavil. Žalobca považoval takéto konanie súdu prvej inštancie za zmatečné, arbitrárne a predovšetkým prekvapivé, ktorým bolo spôsobené, že žalobca nemohol náležite uplatňovať svoje procesné práva. Navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie o separátnych trovách konania v celom rozsahu zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiam, proti ktorým je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutia, ako aj konanie im predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej

stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v potvrdiť vo výroku I. a zrušiť vo výroku II. o trovách konania, ako aj zrušiť uznesenie o separátnych trovách a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov a námietok žalobcu, to, či súd prvej inštancie zachoval správny procesný postup, na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

11. K námietke nesprávneho právneho posúdenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak sice aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp.zn. 7Cdo7/2010).

12. Podľa ust. § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

13. Podľa ust. § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

14. Podľa ust. § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

15. Podľa ust. § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

16. Podľa ust. § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta.

17. Podľa ust. § 196 ods. 1 CSP, súd môže na návrh nariadiť výsluch svedka. V návrhu na výsluch svedka sa uvedie meno, priezvisko, prípadne dátum narodenia svedka, adresa, z ktorej možno svedka predvolať, a označenie skutočností, ktoré majú byť výsluchom svedka preukázané (ust. § 197 ods. 2 CSP).

18. Podľa ust. § 196 ods. 3 CSP, súd môže výnimočne z dôvodov hospodárnosti svedkovi uložiť, aby na otázky odpovedal písomne; tým nie je dotknutá povinnosť podľa odseku 2. Zároveň svedka poučí o jeho povinnosti vypovedať pravdu a nič nezamĺčovať, o trestnoprávných následkoch krivej výpovede a o jeho práve odoprieť výpoveď. Trovy spojené s písomnou výpoveďou svedka znáša strana, ktorá jeho výsluch navrhla.

19. Podľa ust. § 253 ods. 1 CSP, ak strana v konaní navrhne vykonanie dôkazu, s ktorým sú spojené výdavky, súd jej môže uložiť povinnosť zložiť preddavok.

20. Podľa ust. § 253 ods. 3 CSP, ak strana v lehote určenej súdom preddavok nezloží, súd navrhnutý dôkaz nevykoná.

21. Podľa ust. § 149 CSP, prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky (§ 149 CSP).

22. Podľa ust. § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí

23. Podľa ust. 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

24. Podľa § 366 CSP Novoty v odvolacom konaní, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

25. Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť. Je založená na kumulatívnom splnení troch podmienok, a to existencii nezákonného rozhodnutia, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Procesnou podmienkou konania pred súdom v súvislosti s uplatneným nárokom na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci je predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom v zmysle § 15 ods. 1 a § 16 ods. 1 zákona č.514/2003 Z.z.

26. Definíciu pojmu škody zákon č. 514/2003 Z.z. nepodáva, neupravuje rozsah jej náhrady a ani spoluzavinenie poškodeného, a preto treba na právne vzťahy v tomto smere aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy obsiahnuté v Občianskom zákonníku (§ 442 a § 441) s tým, že sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo a že škodou sa rozumie ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného spočívajúca v zmenšení jeho majetku a je objektívne vyjadrená peniazmi a napravitelná poskytnutím peňažného plnenia, z čoho vyplýva, že náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania vzniknutých poškodenému v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a že účelne vynaložené hotové výdavky a odmena za zastupovanie sa určia ako tarifná odmena advokáta.

27. Obsah základného práva obvineného na právnu pomoc pri obhajobe v trestnom konaní spočívajúci v možnosti zvoliť si obhajcu, nie je z hľadiska rozsahu nároku na náhradu škody proti štátu neobmedzený, nakoľko by bolo popretím základných predpokladov pre náhradu škody, aby štát hradil aj náklady spojené so zastúpením, ktoré boli poškodeným vynaložené bezúčelne, a preto sa uplatňuje obmedzenie v tom zmysle, že pre účely náhrady škody musí ísť o náklady na obhajobu vynaložené účelne, čiže právo poškodeného je limitované na náhradu účelne vynaložených nákladov v konaní. Táto požiadavka je legitímna, pretože nie je dôvod na to, aby ktokoľvek hradil náklady na odstránenie vadného stavu, ktoré neboli vynaložené dôvodne.

28. Odvolací súd preskúmaval vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým opätovne zamietol žalobu žalobcu o zaplatenie 3.923,26 eura z titulu náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu podľa zákona č. 514/2003 Z.z.

29. V tomto spore už prv rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 14.8.2020, keď zamietol žalobu z dôvodu, že žalobca riadne a včas uplatnenými prostriedkami procesného útoku neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k vzniku škody predstavujúcej náklady na obhajobu v trestných konaniach. O odvolaní voči tomuto rozsudku rozhodol tunajší odvolací súd zrušujúcim uznesením zo dňa 22.9.2021 s konštatovaním, že závery súdu prvej inštancie o aplikácii sudcovskej koncentrácie v tomto konaní a o nemožnosti prihladenia na príjmové pokladničné bloky predložené D. A. E. z dôvodu, že nejde o stranu sporu, sú nesprávne a príliš formalistické. Závery súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena zo strany žalobu považoval odvolací súd za predčasné a nesprávne.

30. Súd prvej inštancie po opätovnom prejednaní veci dospel k záveru, že žalobca ani po doplnení dokazovania neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k vzniku škody predstavujúcej jeho úhrady trov právneho zastúpenia v trestných konaniach pred bývalým Vojenským obvodovým súdom vedenom pod sp.zn. 3T/3/07, pred Vyšším vojenským súdom Trenčín pod sp.zn. 5To/25/07, o povolení obnovy konania vedenej pred Okresným súdom Prešov pod sp.zn. 3Nt/2/2012 a po povolení obnovy konania vedenej pred Okresným súdom Prešov pod sp.zn. 5Tv/1/2016.

31. Nebolo sporným v konaní, že žalobca v uvedených trestných konaniach splnomocnil obhajobou advokáta D. A. E., ani neboli namietané jednotlivé úkony právnej pomoci vykonané týmto advokátom. Sporným bolo, či žalobca reálne uhradil celkové trovy obhajoby vo výške 3.932,36 eura svojmu právnenému zástupcovi pozostávajúce z tarifnej odmeny, režijného paušálu za stratu času a z cestovných náhrad. Na preukázanie svojich skutkových tvrdení o ich úhrade žalobca k žalobe pripojil dôkazy: Podrobné vyčíslenie trov obhajoby (č.l. 17-18 spisu), faktúru advokáta č. X/XXXX zo dňa 12.2.2018 za poskytovanie právnych služieb (č.l. 19 spisu) a v priebehu konania prostredníctvom D. A. E. dva príjmové pokladničné doklady č. X/XXXX zo dňa 24.4.2012 a č. X/XXXX zo dňa 12.2.2018 (č.l. 116 spisu), ako aj cestovné lístky a hotelové účty (č.l. 119 až 133 spisu).

32. Dokazovanie je zákonom upravený postup súdu, ako aj sporových strán, na základe ktorého súd získava pre rozhodnutie podstatné skutkové poznatky o veci, ktorá je predmetom konania, a preto sa v dokazovaní obmedzuje len na zisťovanie skutkových poznatkov. Súd je subjektom, ktorý určuje, čo sa bude dokazovať, ako bude dokazovanie prebiehať, ktoré skutočnosti bude považovať za preukázané a ktoré dôkazy z navrhnutých dôkazov vykoná. Vo všeobecnosti platí, že dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží na tej strane sporu, ktorá z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu, ktorá existenciu tejto skutočnosti tiež tvrdí.

33. Sporové konanie je založené na dôkaznej povinnosti strán, t.j. povinnosti označiť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách sporu. Strana, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i tú stranu sporu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení strany sporu. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre stranu nepriaznivé rozhodnutie.

34. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobcom predložené listinné doklady (faktúra, príjmové pokladničné doklady) po ich vyhodnotení jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti obsahujú tak závažné nedostatky, ktoré nepotvrdzujú pravdivosť tvrdení žalobcu o žalobcom uhradenej sume 3.932,36 eura svojmu bývalému advokátovi D. A. E. v trestnom konaní, čomu sa súd prvej inštancie venoval v bodoch 75. až 94. odôvodnenia svojho rozhodnutia. O neunesení dôkazného bremena svedčia skutočnosti ako rozdielnosť vystaviteľa faktúry D. A. E. a obchodnej spoločnosti KRAUS & PARTNERS, s.r.o., na príjmových pokladničných dokladoch, ktorá mala prijať platby, nezohľadnenie úhrady žalobcu podľa pokladničného dokladu X/XXXX vystaveného 24.4.2012 vo faktúre vystavenej roku 2018, vystavenie príjmového pokladničného dokladu X/XXXX v prospech obchodnej spoločnosti KRAUS & PARTNERS, s.r.o. v čase, keď už táto bola vymazaná z Obchodného registra, ako aj vystavenie príjmového pokladničného dokladu X/XXXX v prospech obchodnej spoločnosti KRAUS & PARTNERS, s.r.o. D. A. E. 24.4.2012, teda v čase, keď tento nebol ani konateľom ani spoločníkom uvedenej spoločnosti. Súd prvej inštancie preto správne dospel k záveru, že žalobca na základe týchto predložených dôkazov nepreukázal vznik a výšku skutočnej škody v podobe trov právneho zastupovania, nakoľko v konaní o náhradu škody podľa osobitného predpisu dôkazné bremeno ohľadom preukázania vzniku škody a jej výšky zaťažuje práve žalobcu. Tieto písomné listiny nepredstavujú relevantné doklady, ktorými by žalobca preukázal reálny vznik škody v jeho majetkovej sfére.

35. Žalobca v odvolaní namietal nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie spočívajúci v odmietnutí vykonania výsluchu svedka D. A. E., ktorého navrhol v konaní vypočuť za účelom

objasnenia ním predložených dôkazov o úhrade trov právneho zastúpenia advokátovi v predmetných trestných konaniach.

36. Z obsahu spisu vyplýva, že po zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu zo dňa 22.9.2021 súd prvej inštancie vyzval žalobcu na predloženie návrhu na výsluch svedka D. A. E.. Žalobca reagujúc na túto výzvu doručil súdu prvej inštancie podanie označené ako „Návrh na doplnenie dokazovania“, v ktorom navrhol vykonať výsluch uvedeného svedka formou písomných odpovedí na položené otázky postupom podľa ust. § 196 ods. 1 a ods. 3 CSP. Odvolací súd konštatuje, že je v rozpore s obsahom spisu tvrdenie žalobcu v odvolaní, že súd prvej inštancie akceptoval navrhovaný výsluch svedka formou zodpovedaním písomných otázok. Z uznesenia súdu prvej inštancie č.k. 8C/36/2018-254 z 18.1.2022 je zrejmé, že nariadil výsluch podľa 196 ods. 1 CSP a nepoužil tretí odsek tohto ustanovenia hovoriaci o možnosti uložiť svedkovi, aby na otázky odpovedal písomne.

37. Zároveň súd prvej inštancie žalobcovi uložil povinnosť zložiť preddavok vo výške 100,- eur v lehote 10 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku (bod 67) vyplýva, že výšku preddavku odôvodnil tým, že svedok bol v tom čase zapísaný ako advokát v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou, a predpokladal vznik prípadných nákladov na vykonanie tohto dôkazu. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 11.2.2022. Žalobca v súdom určenej lehote preddavok nezaplatil.

38. Súd prvej inštancie na návrh žalobcu na pojednávaní konanom dňa 25.5.2022 uznesením č.k. 8C/36/2018-281 z 1.6.2022 opätovne nariadil výsluch svedka D. A. E. a žalobcovi uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy tohto dôkazu vo výške 100 eur v lehote 10 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia. Uznesenie bolo doručené žalobcovi 23.6.2022. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca zložil preddavok až 19.7.2022, teda po uplynutí sudcovskej lehoty. Súd prvej inštancie následne 13.9.2022 elektronickou poštou (č.l. 293 spisu) informoval žalobcu, že nevykoná dôkaz výsluchom svedka D. A. E. z dôvodu, že žalobca uhradil preddavok až po súdom stanovenej lehote 10 dní v zmysle ust. § 253 ods. 3 CSP. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 14.9.2022 vyplýva, že prítomný právny zástupca žalobcu naďalej trval na výsluchu svedka D. A. E., pričom vyhlásil, že tento svedok je tu prítomný. Súd prvej inštancie na tomto pojednávaní uznesením návrh na výsluch tohto svedka zamietol.

39. Lehota na zloženie preddavku na trovy dôkazu je sudcovskou lehotou podľa § 118 CSP, ktorú môže súd primerane predĺžiť. Za predpokladu, že strana preddavok v určenej lehote nezloží, súd uznesenie o preddavkovej povinnosti nezrušuje. Je otázne, či vzniká súdu povinnosť vykonať príslušný dôkaz v prípade, ak je preddavok zložený po uplynutí lehoty. Z hľadiska naplnenia materiálneho obsahu základného práva na súdnu ochranu možno objektívne konštatovať, že áno. Avšak iba v prípade, ak vykonaniu takéhoto dôkazu nebránia iné procesné prekážky, najmä obmedzenia vyplývajúce zo zákonnej a sudcovskej koncentrácie konania. To primerane platí aj vtedy, ak bolo strane po uložení preddavkovej povinnosti dodatočne priznané oslobodenie od súdnych poplatkov a táto skutočnosť má za následok tzv. preddavkovú imunitu. (SEDLAČKO, František. § 253 [Trový dôkazu]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1007, marg. č. 5.).

40. Odvolací súd poukazuje na to, že Ústavný súd SR vo viacerých rozhodnutiach judikoval, že výklad a používanie zákonných ustanovení všeobecným súdom musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Všeobecný súd musí vykladať a používať zákonné ustanovenia v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Interpretáciou a používaním tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. „Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov.“ ... „Občianske súdne konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie (§ 3 OSP).“ Súd sa majú vyvarovať prílišného formalizmu, ktorý nemá základný význam pre ochranu zákonnosti, nie je v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu (napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 139/02 z 26. februára 2003; nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 154/08 z 24. septembra 2008).

41. Tým, že súd prvej inštancie napriek zaplateniu preddavku žalobcom na výsluch svedka D. A. E. síce po uplynutí sudcovskej lehoty 10 dní, ale takmer 2 mesiace pred pojednávaním (19.7.2022), napriek prítomnosti svedka D. A. E. na pojednávaní konanom dňa 14.9.2022, nevykonal výsluch tohto svedka, nerešpektoval princíp materiálne ponímanej súdnej ochrany. Súd prvej inštancie sa tak nevyvaroval prílišného formalizmu, ktorý nemá základný význam pre ochranu zákonnosti a nie je v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu.

42. K otázke úhrady trov obhajoby žalobcom v trestných konaniach predložil žalobca v odvolacom konaní písomné čestné vyhlásenie svedka D. A. E. zo dňa 28.11.2022 (č.l. 358 – 359 spisu). Odvolací súd v tejto súvislosti posudzoval, či ide v prípade tohto prostriedku procesného útoku o novotu v odvolacom konaní, ktoré sú prípustné iba za podmienok ustanovených ustanovením § 366 CSP.

43. Ustanovenie § 366 CSP má základ v koncentrácii konania podľa § 153 a 154 CSP. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú strany povinné uplatniť včas. Tieto prostriedky nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní. Podľa § 384 ods. 3 CSP odvolací súd môže doplniť dokazovanie za podmienok uvedených v § 366 CSP.

44. Opravný prostriedok s právom novôt povoľuje subjektu prednášať nové skutočnosti a dôkazy. Uvedené znamená, že odvolací súd je aj počas odvolacieho konania povinný prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité, ale len za splnenia podmienok uvedených v § 366 CSP.

45. V ostatných prípadoch prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie, nie je možné uplatniť v odvolacom konaní.

46. „Ak odvolateľ v odvolaní vymedzí odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), e) až h), právo na uvedenie prípadných novôt bude podmienené nezavinením doterajšieho nepoužitia týchto skutočností a dôkazov. Bude teda úlohou odvolateľa v odvolaní a protistrany vo vyjadrení k odvolaniu dokázať, že nové prostriedky procesného útoku a nové prostriedky procesnej obrany, ktoré uvádzajú „až teraz“, nemohli v doterajšom priebehu konania použiť bez svojej viny. Ak tento predpoklad úspešne nespĺnia, na novoty nebude môcť odvolací súd prihliadnuť. Na diskvalifikáciu novoty postačí aj opomenutie jej skoršieho uvedenia zavinením z nedbalosti“. (MOLNÁR, Peter. § 366 [Novoty v odvolacom konaní]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1399, marg. č. 5.)

47. Vychádzajúc z uvedeného, keďže žalobca uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP a v odvolaní preukázal, že čestné vyhlásenie D. A. E. ním predložené spolu s odvolaním - nemohol v doterajšom priebehu konania, vzhľadom na priebeh pojednávania konaného dňa 14.09.2022 a postoj súdu prvej inštancie uplatniť bez jeho viny, odvolací súd na tento ním predložený dôkaz mohol prihliadnuť.

48. V predmetnom čestnom vyhlásení D. A. E. uviedol, že počas prípravného konania a po dohode s klientom vystavil prvý pokladničný doklad na čiastku 1.500,- eur č. X/XXXX zo dňa 24.4.2012, ktorú klient osobne uhradil. Vo vzťahu k druhému pokladničnému dokladu uviedol, že ho vydal po právoplatnosti rozsudku 12.2.2018 pod číslom X/XXXX, ktoré peniaze osobne vyplatil a to v čiastke 2.432,36 eura. Predmetné čiastky potom zrátal a uviedol do faktúry, ktorú podľa jeho názoru nespochybnil Okresný súd Kežmarok, Krajský súd Prešov ani klient. Pokiaľ ide o príjmový pokladničný doklad č. X/XXXX, u ktorého uviedol pri sume slovenskú menu „-Sk, priznal, že je to jeho chyba, za čo sa ospravedľuje, ale slovom to napísal správne. Uviedol, že vystavil faktúru na celú čiastku bankovým prevodom, ktorá nikam neodišla, nakoľko predmetná čiastka už bola vyplatená. Poukázal na to, že na faktúre je uvedená pečiatka D. E. advokát, pričom už v tom čase bol samostatný advokát, nakoľko odpredal firmu Kraus & Partner s.r.o. kupujúcemu D. B.. Čo sa týka príjmového pokladničného dokladu č. X/XXXX zo dňa 24.4.2012, uviedol, že bol v združení advokátov spoločne s D. B. a v roku 2008 pečiatka je spoločná. D. A. E. uviedol, že príjmové pokladničné doklady č. X/XXXX a X/XXXX vystavoval osobne. V roku 2012 patrilo do firmy

Kraus & Partner s.r.o. a roku 2018 bol samostatný, len dal pečaťku inej firmy, za čo sa ospravedľuje. Na záver čestného prehlásenia dodal, že klient A. B. predmetné peniaze za právne služby riadne uhradil a opätovne sa ospravedlnil za predmetné pochybenia.

49. Po vyhodnotení uvedeného čestného prehlásenia jednotlivo a v vzájomnej súvislosti s ostatnými doteraz predloženými dôkazmi zo strany žalobcu (vyčíslenie trov, faktúra, príjmové pokladničné doklady) odvolací súd konštatuje, že ani uvedený predložený dôkaz nebol spôsobilý zmeniť vecnú správnosť záveru súdu prvej inštancie o neunesení dôkazného bremena o skutočnej úhrade trov právneho zastúpenia advokátovi v trestnom konaní, a teda vznik a výšku skutočnej škody na strane žalobcu. D. A. E. síce v čestnom prehlásení tvrdí, že mu žalobca uhradil trovy právneho zastúpenia, na čo mu vystavil príjmové pokladničné doklady. Jeho tvrdenia vo vzťahu k vystaveniu príjmového pokladničného dokladu č. X/XXXX, že omylom dal pečaťku inej firmy, neboli schopné odstrániť spornosť, že tento doklad bol vystavený pod hlavičkou obchodnej spoločnosti, ktorá v čase jeho vystavenia, už neexistovala a nemohla ju riadne evidovať vo svojom účtovníctve. Tvrdenie D. A. E., že príjmový pokladničný doklad č. X/XXXX vystavil 24.4.2012, keď patril do firmy Kraus & Partner s.r.o., nebolo schopné odstrániť spornosť, že z výpisu z Obchodného registra uvedenej obchodnej spoločnosti je zrejmé, že D. A. E. bol spoločníkom a štatutárnym orgánom tejto spoločnosti len v období od 21.1.2014 do 5.6.2017, a nie v čase vystavenia dokladu. Z čestného prehlásenia nevyplýva nič, čo by svedčalo o tom, že by D. A. E. bol oprávnený vystavovať príjmový pokladničný doklad pod hlavičkou firmy Kraus & Partner s.r.o.

50. Vzhľadom na vyššie uvedené závery možno konštatovať, že sú správne závery súdu prvej inštancie, že žalobca neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k reálnemu uhradeniu nákladov na obhajobu v trestnom konaní svojmu advokátovi ako jednému z predpokladov pre vznik nároku na náhradu škody. Preto odvolanie žalovaného je nedôvodné.

51. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľa, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

52. Za toho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku I. ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

53. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodoval postupom podľa § 255 ods. 1 CSP a aplikujúc zásadu úspechu v spore priznal žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 % voči žalobcovi.

54. Podľa § 255 ods.1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

55. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

56. Aplikácia citovaného ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery strán sporu, prihliadať na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa. Prípadné nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a

jedným z rozhodujúcich kritérií je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a aby neodporovalo dobrým mravom.

57. Dotknuté ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad o náhrade trov konania (porov. uznesenie NS SR sp.zn. 5Obo/4/2017). Uvedené ustanovenie teda slúži k riešeniu situácie, v ktorej je nespravodlivé, aby ten, kto dôvodne bránil svoje porušené alebo ohrozené právo alebo právom chránené záujmy, získal náhradu trov, ktoré pri tomto konaní dôvodne vynaložil (porov. uznesenie NS SR sp.zn. 6MCdo/5/2011).

58. Súdu priamo zo zákona vyplýva povinnosť pri rozhodovaní o náhrade trov konania skúmať i (ne)existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP. Úlohou súdu nie je len mechanicky rozhodovať o náhrade trov konania podľa výsledku sporu, ale zvážiť, či tu existujú ďalšie rozhodujúce okolnosti majúce podstatný vplyv na priznanie alebo nepriznanie náhrady účelne vynaložených nákladov.

59. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie vôbec zaoberal existenciou, resp. neexistenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie, sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

60. Keďže nedostatočné zdôvodnenie rozhodnutia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené stranám sporu, aby uskutočnili im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd rozsudok vo výroku II. o trovách konania postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

61. Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci bude opätovne rozhodnúť o trovách konania s tým, že posúdi, či existujú skutočnosti odôvodňujúce aplikáciu ust. § 257 CSP. Súd prvej inštancie svoje závery odôvodní v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP tak, aby jeho rozhodnutie bolo presvedčivé

62. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

63. Odvolací súd sa ďalej zaoberal odvolaním žalobcu voči uzneseniu súdu prvej inštancie č.k. 8C/36/2018-308 zo dňa 3.11.2022, ktorým priznal žalovanej nárok na náhradu separátnych trov voči žalobcovi v rozsahu 100 % podľa § 256 ods. 2 CSP.

64. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že súd prvej inštancie videl dôvod priznania separátnych trov konania žalovanej strane v zavinenom konaní žalobcu, ktorý nezložil preddavok na výsluch svedka vo výške 100,- eur, v dôsledku čoho došlo k zmareniu pojednávania dňa 25.5.2022, na ktorom mal byť tento svedok vypočutý.

65. Podľa § 256 ods. 2 CSP ak strana procesne zavinila trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná náhradu týchto trov protistrane.

66. Odvolací súd sa domnieva, že aj vo vzťahu separátnym trovám konania podľa § 256 ods. 2 CSP je potrebné sa zaoberať výnimočným ustanovením § 257 CSP v intenciách, ako sú uvedené v bodoch 57. až 59. tohto rozsudku. Odvolací súd zastáva názor, že v žiadnej právnej veci sa strana sporu nemôže spoliehať na to, že zmierňujúce ustanovenie § 257 CSP sa jej nedotkne.

67. Z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie vôbec zaoberal existenciou, resp. neexistenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa vo vzťahu k separátnym trovám konania. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť

je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie, sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

68. Keďže nedostatočné zdôvodnenie rozhodnutia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené stranám sporu, aby uskutočnili im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd napadnuté postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

69. Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci bude opätovne rozhodnúť o separátnych trovách konania s tým, že posúdi, či existujú skutočnosti odôvodňujúce aplikáciu ust. § 257 CSP. Súd prvej inštancie svoje závery odôvodní v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP tak, aby jeho rozhodnutie bolo presvedčivé

70. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).